

Husitovske zmešnjave pa so bile to reč zadržale, in ti sovražni krivoverci so večjidel bili tudi razdjali kloster sv. Neže, kateri je bil pozneje o nesrečnem času Jožefa II. l. 1782 do čistega odpravljen ter je bilo 21 redovnic prisiljenih svojo tiho lastino in stanovanje zapustiti.

Papež Pij IX. so po vsih potrebnih preiskavah in pripravah 3. grudna 1874 češčenje zveličane Neže potrdili in dovolili, da se njeni spomin 2. sušča obhaja. „Danica.“

Gospodarske stvari.

Salatne rastline.

M. Opomba uredništva. V poslednjem sestavku o salatnih rastlinah je bilo več pomot. Pri f) se mora brati: pestra t. j. pisana ali marogasta salata glavatica, tudi salata postrvka (Forellen-Salat) imenovana. Izostal je tudi stavek: izmed novejših sort zaslužijo biti imenovane: bruina galska, ki je rano godna in ima belo seme; salata belegarda, ki posebno v vročini dobro stori; seme je črno.

1. Porežna salata. Seme se poseje rano v spomladi v brazdicah, ki so po pet palcev vsak sebi. Zemlja se mora pozneje marljivo rahljati. Kakor hitro so listi nekoliko vzrastli, se z nožem lepo porezujejo in na prej povedan način porabijo. Ta salata trpi noter do visokega poletja in se more večkrat zaporedoma porezati. Ker nekoliko greni, je nimajo preveč radi. Kdor hoče od nje semena pridelati, mora na kakem prostorčku nekoliko neporezanih rastlinic stati pustiti, dokler da v seme grejo.

2. Lačika ali trgovna salata. Ktere poletne glavatice je največ semenate, ta se ne gledè na pravcatost za setev porabi. Navadno se jemlje tista, ki ima v mladosti žolto barvo, kakor jajčnata salata, žolta rana kamenka ali rana priganjana salata itd. Od Božiča do marca se je mora vsakih 14 dni nekoliko posejati in sicer se seme v gnojne grede ali male lesene zaboje in plitve skledè gosto patrosi. Zaboji in skledè se potem postavijo na tople kraje v tople hiše ali sobe blizo oken, kder seme hitro požene in mlade rastlinice že 14 dni po setvi po dvoje peresc zaredè, ki so potem o pravi toplini za porabo.

Na dalje se že februarja ali marca, kakor hitro sneg skopni in se je zemlja nekoliko posušila, salatno seme na solnčnate gredice poseje tako, da se navadno že konec marca mlada lačika pod prostim nebom jemati more.

3. Poletna salata. Po naših krajih se za poletno salato rajše salata glavatica seje in le v visokem poletju vezavna salata, ker se prva hitreje razvija in je večjidel nježna, med tem ko zadnja ne gre sama v glave in je bolj debelega rebrovja in trda. (Nastavek prih.)

Nekaj za naše vinorejce. Radgonska okolica si je osnovala posebno vinorejsko društvo, ki lepo napreduje in vrlo deluje za zboljšanje našega vinorejstva. Letos 27. jan. je obhajalo občno zborovanje. Iz tega povzememo par novosti, ki utegujejo mnogo naših bralcev zanimivati.

Vinorejski društveniki bi se radi sami prepričali, katere trsne sorte za njihove kraje najbolj sodijo, kateri trs bi tedaj najbolj priporočbe vreden bil, kateri pa ne in zakaj? Da se ovi važni namen doseže, oglasilo se je 10 gospodov, ki so obljubili društvu prepustiti vsak po eden kos vinogradnega zemljišča za poskušnjo. Vsled tega sklepa bo društvo na koncu tega leta imelo 28 takih kosov za poskušanje z raznim trsovjem. Nasajene so že sledeče sorte: rudeča, žlahtna mušica (Ruländer), zelena mušica (tudi zelenič, zeleni klešec, lipadec imenovan, grüner Sylvaner), beli rizlec, krljиковec, zelena moslovina (grüner Veltliner), rumeni klešec (Ortlieber), muškata žlahtnina, laški rizlec, slankamenka (srbski trs, ki je malo občutljiv ob cvetju in ki obilo rodi tudi v nizkih legah), postič (Müllerrebe), ki ima silno sladko grozdje in čisti moslovec. Ali tudi druga vinorejska društva, n. pr. v Slov. Bistrici, v Ljutomeru, v Ptujju, na Bizeljskem tako delajo, to bi „Slov. Gospodar“ rad poizvedel. Do sedaj mu še ni došlo nobeno poročilo.

Jako praktičen sklep se je storil tudi zastran novih, primernih vinskih sodov za kupčijo po novi meri. Do sedaj je pri nas v ta namen služil polovnjak, ki je meril po 5 avstrijskih veder. Za naprej bi naj po nasvetu omenjenega društva kot občè kupčijska vinska posoda obveljal sod, ki drži 3 hektolitre. Taka posoda bi imela sledeče prednosti: prvič bi ne bilo po naših kletéh ali pivnicah, ki so večjidel za polovnjaško posodo sedaj priredjene, treba velikih in sitnih sprememb, ker 3 hektoliterski sod ni veliko večji od starega polovnjaka; drži namreč samo 12 pintov ali bokalov več kakor navadni polovnjak. Treba bo le novo posodo na sredi nekoliko zbočiti ali vampasto puščati, in lahko se bo polagala na stare gantnerje. Drugič se bode kupec, ki bo hotel imeti 3 hektolitre, lahko zmenil zastran cene z našimi vinorejci, ki še bodo dolgo svoja vina shranjevali v dosedanjih polovnjakih, ker bo tem treba samo 12 pintov ali bokalov polovnjaku dodati, da bo trihektoliterski sod napolnjen. Nasvet Radgonskega vinorejskega društva je tedaj gotovo — praktičen!

Pozor kmetovalci! Velike sleparije se godè dandanes po svetu, in tudi kmetijstvo ni ostalo brez njih. V Pragi na Českem je neka fabrika, katera napravlja kremenčev pesek, tako, da se da med različno deteljsko seme pomešati, in da kupcu ni mogoče spoznati, ali je seme čisto ali ne. Pesek je namreč teiste debelosti in barve, kakor je različno deteljsko seme. Pobarvano je tako, da barve od peska tudi z vodo ni mogoče izprati, da bi se potem moglo spoznati ali je seme pomešano ali

ne. Omenjeni pesek mešajo posebno med rudečo deteljo, belo, švedsko in zeleno deteljo. To se vé, da deteljsko seme, pomešano s takim peskom, katerega se včasih med 100 kilogr. nahaja celih 25 kilogr. mnogo več teži, in v tem slučaju je kupec ravno pri vsakem goldinarju za 25 kr. ogoljufan.

Zapomnite si kmetovalci kupujoči deteljsko seme, od koga ste seme kupili in naredite precej poskušnjo ali je seme čisto ali ne. Poskušnjo pa naredite lahko, da kakih 100 ali več zrn soštejete, ter je v topli vodi namočite. Že drugi dan se bode pravo deteljsko seme omehčalo, ter se lahko pozna in loči od pomešanega peska, ki vedno trd ostane. Če ste prešteli zrna preje, ko ste ga namočili, lahko potem preštejete tudi pesek, ki se med onim semenom nahaja, in tako precej izveste, koliko odstotkov je peska med semenom pomešanega.

Opazivši da ste bili osleparjeni, pošljite seme nazaj, in dobro bi bilo, da se tako sleparstvo naznani dotičnemu glavarstvu. Kmetovalec je že tako dovolj pritiskan od vseh nadlog in od vseh strani. Če se še takemu sleparstvu ne pride v okom, kam bomo prišli, če bo kmet namesto zrna kupil in sejal pesek? Odkod bo dobil pridelke in živež? Zatoraj še enkrat „Pozor pri kupovanju deteljskega semena!“
„Gosp. list.“

Črni oreh dobro gojzdno drevo. Noveji čas so umni gojzdarji začeli kot gojzdno drevo marljivo zasajati črni oreh, nemški: die schwarze Wallnuss (Juglans nigra). Ima namreč mnogo lepih lastnosti. Črni oreh vrlo hitro vzraste v lepo, visoko in veličastno drevo, ki daja lep in prekoristen les. Kar ga še posebno priporočuje je to, da se ga zajci ne lotijo in mu tedaj v mladosti škoditi ne morejo. Tega so se gojzdarji po mnogih skušnjah prepričali. Zato ga pa posebno radi zasajajo ondi, kder zajci mlado drevesje sploh veliko nadlegujejo. Črni oreh povsodi rad raste, kder se hrastje nahaja, vendar blizo ni tako občutljiv zastran zime, kakor je hrast. Jedrčje mu je oljnato in tedaj tudi porabno. Take in enake prednosti so pouzročile, da so čedalje bolj začeli črni oreh zasajati kot gojzdno drevo.

Nekaj dobrega za konje. Vzeme za $\frac{1}{3}$ otrobov, za $\frac{2}{3}$ ovsu in 6—8 centilitrov lanega semena. Oves in laneno seme mora biti šrotano, in se dene v škafo, vrhka se nalije vrele vode in otrobi. Vse se s koco pokrije in skozi 4—5 ur hladi. Konji tako hrano kaj radi použijejo pa tudi brž dobijo lepo polnesljivo truplo, da so videti, kakor najboljše rejena živad.

Sejmovi 20. marca pri sv. Ilu na Goričkem, pri sv. Barbari v Halozah, pri sv. Jožefu nad Mariborom in v Zibiki. 21. marca na Blanci, v Rogatecu, pri sv. Gertrudi pri Laškem. 22. marca v Vitanju. 27. marca v Sp. Kostivnici, v Teharjih in v Podplatah.

Dopisi.

Iz Slov. Bistriškega okraja. (Po volitvi). Nekatere srenje okoli Slov. Bistrice so celo okužene od mestnega nemškutarskega duha in na tako nizki stopinji kulture, da po razbojniško napadajo poštene Slovence, kakor se je pred par leti zgodilo v Novivesi. Lahko bi si človek mislil, da je tej vesi dano bilo ime „Novaves“, ker so se v njo naselili novi prebivalci, divji Hottentoti iz Afrike.

Kar zadeva Polskavo, še Polskavčani menda sami prav ne vejo, jeli prebivajo v kaki vasi, ali v kakem trgu, jeli so vaščani ali pa tržani; pa najbrž se jim bolj dopade, prištevati se tržanom, zatorej po šegi tržaških „finfarjev“, t. j. prebivavcev trgov, pri volitvah navadno potegnejo z sovražniki kat. Cerkve in slovenske narodnosti, ter glasujejo za nemškutarja. — Prebivalci visokega Pohorja, znani kot zvesti sinovi svoje duhovne matere sv. kat. Cerkve, so čvrsto in trdno stali na tisti strani, na kateri so duhovnike zagledali kot volilne može. Slava jim! V Črešnovcih so se reči mahoma k boljšemu obrnile, kakor hitro je bralcem „Slov. Gosp.“ znani Sorschagg prekucenjen bil iz stola srenjskega predstojništva, čeravno si je močno prizadeval, se na njem ohraniti, ter je ob času srenjske volitve v volilno dvorano pripeljal vse, ki imajo v črešnovski srenji kako njivo in spadajo k njegovi stranki, ter so njegovi privrženci, pa tudi ni zanemaril, kolikor mogoče volilnih pooblastil si pridobiti; se ve, da tudi stranka, ki ga je nameravala spodrinoti in prekucniti, ni rok križem držala, nobeden ni rekel: bodo že brez mene opravili, ker je vsak vedel, da sicer brez njega že znajo opraviti, pa znabiti v njegovo škodo, in ker so se vsi v obilnem številu udeležili srenjske volitve, če ne osebno, pa vsaj po volilnih pooblastilih, so tako sijajno zmago dosegli, da poprejšnji predstojnik Sorschagg, ki se je obnašal kakor turški paša, kljubu vsemu prizadevanju niti za odbornika ni bil izvoljen, ampak je bil popolnem izbačen iz števila tistih, ki imajo pravico v srenjskih zadevah kaj sklepati. Zares vse hvale in pospnemanja vredno obnašanje.

V srenjah Laporske fare je najbrž za vselej liberalnim nemčurjem odklenkalo, ker ondi prebivajo katoliški Slovenci, ki ne trobijo v rog nasprotnikov in zaničevavcev kat. Cerkve in slovenske narodnosti, zatorej so vsi njihovi volilni može stali, kakor nepremakljive skale, in glasovali za g. dr. Radaja. (Konec prih.)

Od Voglajne. V 11. št. „Sl. Gosp.“ poroča nek dopisnik iz „Teharja“ o požarju v Lipi in o čudnem Teharskem županu, ki baje ni dal brizgalnice na pogorišče peljati; radoveden je tudi, jeli to res ali ne? — Naj mi bode dovoljeno, razglasiti, kar iz čisto zanesljivega vira vem.

Res je, da je na pustno nedeljo v Lipi Martinu Mravljaku, razun hiše, vse poslopje z živežom vred zgorelo. Resnica je, da Teharski